

הבדלים פסיקה
בהלכות
טהרת המשפחה

עורך: הרב יונתן דון יחיא

הבדלים בהל' טהרה

בין הגר"מ אליהו זצ"ל והגר"ע יוסף זצ"ל

מהדורה שיטת

יונתן דון-יחייא

מבוא

א. **אבקש מאוד לקבל כל הערה, תיקון והבדלים נוספים.** דוא"ל yonidon11@gmail.com טלפון : 054-6702319, 04-6346211.

ב. ישנם הבדלים רבים שאינם מובאים בטבלה להלן, ועוד חזון למועד.

ג. תודה גדולה לרב דביר אזולאי, בעל ספר "דברי עני", שהראה לי הרבה מאוד הבדלים בין הפוסקים הנ"ל. וכן לרב יצחק יודייקין שליט"א, לרב בניהו שנדורפי ולרב שלו שבתאי.

ד. הטבלה נועדה בעיקר למדריכי חתנים, שיוכלו ללמד כהלכה את החתן על פי הפוסק שהוא הולך כמותו. תועלת נוספת שיכולה להיות היא חידוד ההלכות עצמן.

ה. ההפניות לטהרת הבית לגר"ע יוסף זצ"ל, הם ע"פ המהדורה האחרונה שיצאה, ג' חלקים. דוגמה להפנייה: (א, סה) – חלק א' עמוד ס"ה. חשוב להדגיש שלעיתים ההפנייה היא למה שנכתב בהערה ולא בגוף הספר.

כדי להקל על הלומדים, מובאת גם הפנייה לספר **תורת הטהרה** לבנו של הגרע"י, הג"ר דוד יוסף שליט"א, ע"פ המהדורה האחרונה, שנת תשס"ט. נציין שבהקדמה לספר כותב הגרע"י **שהוא עבר בעיון רב על כל הספר וסומך את ידיו עליו**. כל מקום שלא צויין אחרת, אין הבדל בין תורת הטהרה, לטהרת הבית. ההפנייה בסוגריים היא למספר העמוד.

הפניות ל**דרכי טהרה** לגר"מ אליהו זצ"ל: בסוגריים עגולים ( ) יש הפנייה למהדורה הישנה, שנת תשמ"ו. ההפנייה היא למספר **העמוד**. ובסוגריים מרובעים [ ] למהדורות החדשות, תשס"ז ותשע"א. הציון כאן הוא **לפרק וסעיף**, כדי שיתאים לשתי המהדורות האחרונות. כמובן שבמקום שנמצאו שינויים בין המהדורות, הבאנו את הכתוב במהדורה בתרא. במקום שציינו לתשובה כתי"י של הרב, הכוונה למהדורת תשע"א, שם נוספו תשובות רבות.

ו. **הדגשתי סעיפים שנראו לי מצויים או משמעותיים יותר.**

ז. ישנם מקומות שההבדל בין הפוסקים הנ"ל זעיר, ולעיתים לא ברור שיש בכלל הבדל. למשל, כשאחד כתב "טוב" להחמיר בדבר פלוני, והשני כתב שהמחמיר בדבר הזה "תבוא עליו ברכה". הבדלים כאלה לא הובאו בטבלה להלן.

ח. לעיתים ציטטתי חלק מדבריהם, כדי שניתן יהיה לשים לב ללשונם המדויקת. לעיתים דילגתי בתוך הציטוט על כמה מילים שאינן הכרחיות, מבלי לציין בשלוש נקודות שדילגתי.

ט. הטבלה מסודרת לפי סדר הנושאים בספר דרכי טהרה. אמנם בצד ימין מובאת דעת טהרת הבית, משום שהטבלה הידועה של הרב אורי כהן שליט"א מסודרת כך, ולא רציתי לגרום לבלבול.

נושא	סעי'	טהרת הבית לגר"ע יוסף זצ"ל	תורת הטהרה לגר"ד יוסף שליט"א	דרכי טהרה לגר"מ אליהו זצ"ל
------	------	------------------------------	---------------------------------	-------------------------------

הרגשות	א	זיבת דבר לח אינה נחשבת ל"הרגשה" (א, יד)	(ב)	יש לשאול שאלת חכם (יב) [א, ו]
	ב	א מצאה דם בבדיקה פנימית – הוא ספק דאוי' (א, יז) (ועי' נ"מ להלן בסעי' טו; ובסעי' קיא שלא תברך על הטבילה) ב ואם ברי לה שלא הרגישה – תעשה שאלת חכם (יבי"א או"ח ט, קז. וחזר בו ממשי"כ בטה"ב א, תט שטמאה מדרבנן ודינו כדיני כתמים).	(ג) (עה)	"האשה טמאה מדאורייתא" (יב) [א, ז] ולא חילק בין ברי לה או לא
	ג	ראתה כתם מיד אחרי תשיש או עשיית צרכים – טמאה רק מדרבנן (א, כא-כג)	(ג-ד)	"אחרי תשיש וכד', דינו כדם ולא ככתם" (יב) [א, ט] קנחה ומצאה דם לאחר שהטילה מים – תפנה לרופאה שתגיד לה מהו מקור דם זה, ועם תשובות הרופאה תשאל חכם (לו) [ד, יד]
	ד	אשה שהרגישה, די שתעשה קינוח מבחוץ, ורק אם לא מצאה דבר, תעשה בדיקה פנימית (א, שמה-ו)	(סו)	תבדוק בדיקה פנימית (יג) [א, יא]
	ה	לאחר בדיקת רופאה – אם לא ראתה דם לאחר הבדיקה, טהורה, מכח ספק ספיקא (ב, נה)	(קיד)	אם ראתה דם, תשאל את הרופאה למקורו ועם תשובתה תשאל חכם [א, טו] אם לא ראתה דם: אם הטיפול היה בנרתיק בלבד – מותרת. אם היה בצואר הרחם, ונגרמה פתיחת הפה הפנימי של צואר הרחם בקוטר שאינו מגיע ל-3 מ"מ, מותרת. יותר מזה, נאסרת, אא"כ זו הפתיחה הטבעית שלה ע"פ קביעת הרופאה. לכן, עם הנתונים מהרופאה תלך לשאול חכם [א, טז-יז] (במהדו' ישנה עמ' יד, קיב כתב באופן אחר)
	ו	גודל גריס, המותר, הוא 20 מ"מ (א, שסז)	(סט)	גודל גריס המותר הוא 19 מ"מ (יט) [ב, יג]
כתמים	ז	כתמים קטנים שנמצאו על בשרה – "ראוי להחמיר" לצרף אותם ליותר מגריס (א, שעז)	לשונו היא: "יש להחמיר" (ע)	"טהורה. ויש מחמירים" (כ) [ב, טז]
	ח	כתם שיש בו את התנאים לאסור, ונמצא על בשרה או בגדה , אף שהוא בצורה מוזרה (ארוך כסרגל, חלול כטבעת וכד') – טמאה (א, שפז)	(עא)	כתם כזה שנמצא על בשרה טמאה, אך על בגדה טהורה (כ) [ב, טז]
	ט	א כתם על נייר – טהורה (א, תו) ב פד ותחבושת – אינם מקבלים טומאה (א, תה-תו)	(עד) לא מצאתי	א צריכה שאלת חכם (כא) [ב, כ] ב נייר טואלט, פד וצמר גפן – מקבלים טומאה [שם, בתשובה המצורפת]
	י	אשה שרגילה לראות כתמים , תלבש בגדי צבעונים גם בכל ימי ז' נקיים (א, שצו) וגם אשכנזיה יכולה להקל בזה (א, ת)	(עג)	אשה שסובלת מכתמים, תשאל חכם איך לנהוג ולהקל בבגדים צבעוניים (כב) [ב, כד]
	יא	בדקה בדיקה פנימית בעד בדוק , ואח"כ מיעכה אותו בירכה – אם אינו יותר מכגריס, והוא עגול , טהורה (א, תנד)	(עז)	"... ויש מטמאים גם בכתם עגול, ונוהגים להחמיר כמותם" (כו) [ב, לו]
	יב	בדקה בדיקה פנימית בעד שאינו בדוק , ואח"כ מיעכה אותו בירכה – טהורה אף ביותר מכגריס (א, תנב)	(עו)	נמצא משוך – טהורה רק בכגריס, נמצא עגול – טהורה אף ביותר מכגריס (כו) [ב, לז]

נושא	סע'	טהרת הבית לגר"ע יוסף זצ"ל	תורת הטהרה לגר"ד יוסף שליט"א	דרכי טהרה לגר"מ אליהו זצ"ל
צבעים	יג	מראה ירוק או צהוב – טהורה, אף בהפסק טהרה (א, רצב)	(נו)	"טהור. ויש חולקים ומטהרים רק בצירוף צדדים נוספים. ונוהגים להחמיר כמותם בבדיקת הפסק טהרה... לכן תראה אותו לחכם. (אמנם) ירוק כבצל, כעשבים... וכן צהוב ממש כלימון טהור ואפילו בהפסק טהרה" (ל) [ג, ד]
	יד	מראה ירוק או צהוב – טהורה, אף כשהיתה לה הרגשה (א, רפו)	(נו)	גם בזה נוהגים להחמיר (כמו בסעי' הקודם), ולכן תראה אותו לחכם (ל) [ג, ד]
	טו	רב שפסק להתיר, ואח"כ נשתנה הצבע לאדום : אם זו ראייה עם הרגשה – יש להחמיר. אך בדיקת עד נחשבת לספק, וטהורה. וכן אם נשתנה לשחור טהורה (א, ש)	(נו)	אם כשהגיע הבגד לפוסק הוא היה טהור – טהורה, אף שהשתנה צבעו אח"כ (לא) [ג, ח] ולא חילק בין מקרים שונים
פצע	טז	פצע המוציא דם, תולה בו להקל אף כשראתה דם בעונת וסתה, אח"כ היתה גם הרגשה שאז אסורה (א, רמט)	(נא)	בעונת וסתה אינה תולה בפצע אפילו שמוציא דם (אח"כ ודאי לה שדם זה יוצא מהפצע בלבד) (לה) [ד, ח]
	יז	נדה שיש לה פצע, יכולה לעשות הפסק לאחר שיעברו מספר הימים שרגילה לראות דם, ע"י שתתן דעתה בכל בין השמשות להרגיש האם יוצא דם מן המקור (א, רנב; ב, רלד; ב, רנד)	אשה שיש לה פצע, תעשה שאלת חכם (קנא)	אשה שיש לה פצע יכולה לעשות הפסק אם ודאי לה שהיא נקיה מדם נדה, וכגון שהדם נמצא רק בצד אחד של העד. ובלבד שתעשה בדיקה זו ג' פעמים כדי להתחזק בטהרה, דהיינו בליל יום ד' לראייתה, ביום ה' בבוקר, ולפני השקיעה ביום ה'. וכדאי לשאול חכם מלכתחילה, כי יש פצעים חיצוניים ואינה צריכה ג"פ. לחילופין, יכולה לעשות הפסק ע"י בודקת טהרה (לה) [ד, ט; יג, יא]
הרחקות	יח	א) לספרדים מותר לזרוק חפץ מידו לידה, כשיש צורך. והמחמיר תע"ב (ב, צג) ב) אשכנזים מחמירים בזה, אך רשאים להקל במקום צורך כשזורקו כלפי מעלה (ב, צו)	א) (קיוח) ב) כתב "רשאים להקל", ולא הזכיר "במקום צורך" (קיוח)	א) יש מתירים, ויש אוסרים. גם הנוהגים היתר, הוא רק כשזורק כלפי מעלה (מב) [ה, טז] ב) הפוסקים כרמ"א נוהגים לאסור (מב) [ה, טז]
	יט	לא ינשק את בנו הנמצא בידיה של אשתו (ב, קב)	(קוט)	יש מחלוקת בזה, וכל אחד ישקול בדעתו אם דבר זה מביאו לידי חיבה או קירבה או הרהור (מג) [ה, כב]
כא	כ	א) מותר להעביר תינוק מיד ליד, אם יוצא מעצמו מחיק אמו. והמחמיר תע"ב. ב) ולאשכנזים, "טוב להחמיר", כי אולי זה כזריקה (ב, ק)	(קיוח) לגבי אשכנזים כתב "נכון שיחמירו".	א) מותר (מג) [ה, כג]
	כא	אסור לשתות שיירי משקה של אשתו, אך מאכל מותר לספרדים (ב, קכה)	(קכו)	אסור שיירי משקה ומאכל (מה) [ה, ל]. ולא חילק בין אשכנזים לספרדים
	כב	א) מותר שיריים של אשתו כשמסבת פניה לצד ואינה רואה אותו (ב, קכח) ב) שתתה חלק מהכוס, ומילאו אותה מחדש – מותר לבעל לשתות (ב, קכג) ג) מותר להציע המיטה כשהופך פניו (ב, קצד)	(קכה) (קכד) (קמו)	א) מותר רק כשהאשה איננה נמצאת במקום (מה) [ה, ל] ב) אסור (מה) [ה, ל]. ג) מותר רק כאשר נמצא הבעל בחדר אחר (נד) [ה, עט]

נושא	סע'	טהרת הבית לגר"ע יוסף זצ"ל	תורת הטהרה לגר"ד יוסף שליט"א	דרכי טהרה לגר"מ אליהו זצ"ל	
	כג	מותר לקחת חמאה ושאר ממרחים, ולמרוח על הלחם, כיון שאין מכניסים ישירות לפה, וא"צ הפסק של כלי בדווקא. וכן אם כל אחד נוטל פרוסת לחם ומניח לפניו ואח"כ אוכל, מותר (ב, קיז)	(קכג)	דברים שאוכלים ישירות מצלחת מרכזית, כגון לחם פרוס, מוגרינה וכד' – אסור. לכן יעבירו אותם לצלחת אישית ומשם יאכלום (מו) [ה, לג]	
	כד	לספרדים מותר לשבת על ספסל מתנדנד (ב, קלו)	(קכח)	נהגו גם הספרדים בחומרה זו (מח) [ה, נב]	
	כה	א) גם בדרך טיול, מותר לספרדים ליסוע זה ליד זה, וטוב לשים דבר חוצץ ביניהם. "והמחמיר תע"ב". ב) אף לאשכנזים מותר לטייל אם הם בשני מושבים נפרדים (ב, קמה)	(קכט)	"ראוי שלא לנסוע לטיול במכונית פרטית... אף כשיושבים במושבים נפרדים" (מח) [ה, נא]. ולא חילק בין אשכנזים לספרדים	
	כו	רווח כלשהו בין המיטות מספיק. והמחמיר יחמיר לעצמו (ב, קנד)	המחמיר להניח רווח גדול, היכא דאפשר, תע"ב (קלא)	"צריך להרחיק... כך שלא תגענה השמיכות והמיטות זו בזו. וראוי להרחיקם כך שלא יוכלו לנגוע זה בזה ע"י הושטת יד תוך כדי שינה" (ג) [ה, נח]	
	כז	לא יסתכל במקומות המכוסים. אולם מקומות שרגילה לגלות בביתה בזמן טהרתה – יש להקל (ב, קסה)	(קלג)	אסור (ג) [ה, ס]	
	כח	מותר לשמוע קול שיר של אשתו. והמחמיר תע"ב (ב, קסז)	(קלד)	אסור. רק כששרה להרדים תינוק, ואין דרך אחרת לעשות זאת, ואין לו מקום אחר ללכת – יכול לשמוע (נא) [ה, סד]	
	כט	אסור גם לבעל להציע מיטת אשתו בפניה (ב, קצו)	(קמא)	יש מתירים, ויש אוסרים, "וראוי להחמיר כשאפשר" (נד) [ה, פ]	
	ל	אסור לבעל להתחמם מאש או מקור חום שמחזיקה אשתו (ב, קז)	(קכ)	מותר [ה, יא בתשובה מכת"י]	
	לא	אשה חולה, אין לגעת בה אח"כ יש חשש סכנה אם לא ישמשנה (ב, רטו)	(קמד)	אם צריכה מאוד עזרתו, ואין מי שיעזור אפילו בשכר – הפוסקים כרמ"א מתירים. "ואף הפוסקים כשו"ע, בשעת דחק גדולה מסתמכים על דעת הרמ"א ומתירים" (נו) [ה, צג]	
	לב	הנוהגת ללכת לבית הקברות בטהרתה, אף בנדתה רשאית לעשות כן (ב, רו)	(קלז)	"ראוי שלא תלך הנדה לבית הקברות" (נז) [ה, צו]	
	וסתות	לג	ראתה דם פעם אחת בבדיקת עד בלי הרגשה, ואחר איזה ימים התחיל הוסת – א"צ לפרוש ע"פ בדיקה זו אלא לפי ראייתה שבאה אח"כ (א, ע)	הוסיף: "וטוב להחמיר" לפרוש גם בעונת בדיקת העד וגם בעונה שבה ראתה דם בהרגשה (ט)	אינה חוששת לבדיקת עד, כוסת, לענין פרישה, אלא אם ראתה גי פעמים (כח) [ב, מד] (כלומר דעתו כדעת טהרת הבית)
		לד	א"צ לפרוש עונה אחת קודם העונה האסורה (א, נח)	א"צ. ויש נוהגים להחמיר, ורשאים להתיר זאת. ויש אשכנזים שנוהגים לפרוש (ה-ו)	"ראוי להחמיר" עונה קודם (נח) [ו, ב]. ובבעלת וסת שאינו קבוע: בעונה בינונית ראוי להחמיר; ובתאריך החודש והפלגה ראוי להחמיר רק אם רואה לפעמים ביום ולפעמים בלילה, ואין לה קביעות של יום או של לילה (ס) [ו, ה]
		לה	א"צ בדיקה במשך כל העונה (א, קכז). לכן לא הזכיר שצריך בגד תחתון לבן	ג"כ לא הזכיר דבר זה. עמ' יט)	צריך בדיקה כל אותה עונה, לכן "טוב שתניח" בגד תחתון לבן המהודק לגוף [ו, ח-ט] (במהדו' ישנה עמ' ס' הלשון שונה מעט)
לו	תבדוק קרוב לסוף העונה. "וטוב" לבדוק גם בתחילתה (א, קכז)	(יט)	תבדוק בתחילת העונה, ובסופה (ס) [ו, ח]		

נושא	סעי'	טהרת הבית לגרי'ע יוסף זצ"ל	תורת הטהרה לגרי"ד יוסף שליט"א	דרכי טהרה לגרי"מ אליהו זצ"ל
לו	עונה בוסתות היא לפי זריחה ושקיעה (א, מ)	(ה)	כשעונתה ביום, אסורה מהזריחה ועד צה"כ. כשעונתה בלילה, אסורה מהשקיעה ועד הזריחה [ו, א] [במהדו' ראשונה זה פחות ברור, עי' עמ' נ"ח וס"א]	
לח	א) לכתחילה לא תיכנס לבריכה בעונת וסתה ב) בדיעבד שרחצה, תבדוק עצמה אח"כ, ואם נמצא טהור – טהורה (א, קלב)	(כ)	א) יכולה להתרחץ בבריכה אם מניחה טמפון, ורצוי שתבדוק עצמה לפני הרחיצה ואחריה (סא) [ו, יג] ב) בדיעבד שרחצה בלי כל הנ"ל – תשאל שאלת חכם [תשובה מכת"י, שם]	
לט	כותב כעין הדרכי טהרה כאן (א, ס ועי' גם לשונו בסוף עמ' סז)	יש להחמיר שלא ישנו בקירוב בשר. והמחמיר אפילו הם בבגדיהם, תע"ב (ט)	"ראוי להיזהר שלא לישון באותו הלילה במיטה אחת" (סב) [ו, יד]	
מ	לספרדים, יוצא לדרך צריך לפקוד את אשתו (א, פח; א, צה)	הוסיף שלא שכנזים, אם יש לה וסת קבוע, תע"ב אם יחמיר שלא לשמש (יב)	בעונה שקודם וסתה צריך לשמש. אך בעונת וסתה עדיף לרצותה בדברי אהבה וחיבה אם מתרצית ומוחלת לו, ואם אינה מתרצית, חייב בתשמיש (סב) [ו, טו] ולא חילק בין אשכנזים לספרדים	
מב	יוצא לדרך שהקלו לפוקדה, הוא רק אם עד שיחזור מהדרך תעבור עונתה הקבועה לה (א, צו)	(יב)	יוצא לדרך נקרא היוצא ליומיים שלושה ויותר, והכל לפי האדם (סב) [ו, טז]	
מג	חל ליל טבילה סמוך לוסתה, אם יש לה וסת קבוע – אסור לשמש; אם אינו קבוע – מותר (א, קג). אך בכלה, אפילו אם יש וסת קבוע, מותר (א, קיא)	(יד-טו)	בכל המקרים הנ"ל, יש המתירים אותה ויש האוסרים, ולכן תשאל שאלת חכם (סב) [ו, יט]	
מד	א) אשה שבאופן תמידי רואה אחרי 30 יום, ב) כגון 31, 32 וכד' – א"צ לפרוש ולבדוק בעונה בינונית. ג) והמחמיר לפרוש מתשמיש, תע"ב (א, קנ)	(קצח)	א) מספיק ג' פעמים כדי לקבוע חזקה זו. ב) וכל זה מועיל רק מ-32 יום והלאה. אך אם רואה ביום ה-31 צריכה לחשוש (סז) [ז, יט] ג) לא כתב שהמחמיר תע"ב	
מה	לא מצאתי שהזכיר חידוש זה של הדרכי טהרה	לא מצאתי שהזכיר חידוש זה	כמו שהרואה מ-32 יום והלאה, אינה חוששת לפני"כ (מובא בסע' הקודם), כך אשה שרואה ג' פעמים בתוך 28 יום ולא אח"כ – אינה חוששת לעונה בינונית ויום החודש (סז) [ו, יז]	
מו	אשה שלוקחת כדורים לדחיית הוסת, א"צ בעלה לפרוש ממנה בעונה הסמוכה לוסת. והמחמיר, תע"ב (א, קטז)	(יב)	אינה צריכה לחשוש (פו) [ז, קא] ולא כתב שהמחמיר תע"ב	
מז	לא מצאתי שמדבר על זה	מעוברת שראתה דם לאחר ג' חודשי הריון, פורשת כאישה שאין לה וסת קבוע (י)	מעוברת שראתה דם לאחר ג' חודשי הריון, חוששת להפלגה וליום החודש, וא"צ לחשוש לעונה בינונית (פד) [ז, פד; ז, פז]	

נושא	סעי'	טהרת הבית לגרי"ע יוסף זצ"ל	תורת הטהרה לגרי"ד יוסף שליט"א	דרכי טהרה לגרי"מ אליהו זצ"ל
	מח	מינקת שפסקה מלהניק בתוך כ"ד חודשי הנקה, חוזרת לדיני וסתות רגילים (א, פה)	(י)	נחשבת מינקת כל כ"ד חודש, אף אם פסקה מלהניק, ולכן: (א) כשראתה דם א"צ לפרוש בעונה בינונית, "ויש מחמירים וטוב לחוש לדבריהם" (ב) גם אם קבעה וסת בימי הנקתה, בתום כ"ד חודש הוא מתבטל והיא חוזרת לוסתה הראשון (פד) [ז, פט-צה]
בדיקות אחרי תשמיש	מט	כשעושה ג' בדיקות אחרי הנישואין, די בקינוח של העד מבחוץ. והרוצה להחמיר לבדוק מבפנים – תעי"ב (א, קמה)	(כב)	כל ג' הבדיקות צריכות להיות בדיקות יסודיות (צ) [ח, יט]
רואה מחמת תשמיש	נ	גדר רואה מחמת תשמיש הוא כשראתה דם על העד "לכל היותר שלוש דקות" לאחר התשמיש (א, רג)	כרבע דקה בערך לאחר התשמיש (לב)	חמש דקות לאחר התשמיש נחשבת כרואה מחמת תשמיש [ט, י בתשובה מכת"י]
דיני כלה	נא	קודם נישואיה א"צ להמתין 4 ימים בשביל הפסק טהרה, אלא מיד כשפסקה לראות תעשה הפסק. ויש מהאשכנזים שממתניים 5 ימים, ובשעה"ד יכולים להקל (א, תעא)	(צ)	אף שהלכה כדעה המקילה, "נהגו להחמיר" שתמתין 5 ימים, ובלבד שלא יאלצו לדחות בגלל זה את הנישואין או שתהיה חופת נדה וכד' (צז) [י, ד]
	נב	אם יש רווח בין הטבילה לנישואין, ראוי שלאחר הטבילה תבדוק עצמה בכל יום (א, תעא) (ומשמע לכאוי לענ"ד שמספיקה בדיקה אחת)	(צ)	צריכה לבדוק עצמה בכל יום, בוקר וערב, ובדיעבד אם לא בדקה, מותרת לבעלה (צח) [י, ז והוסיף שם שצריכה גם להמשיך ללבוש לבנים]
	נג	אם דחו את הנישואין ולא קבעו זמן אחר – צריך לחזור ולספור ז' נקיים (א, תפה)	(צג)	תשאל שאלת חכם (צט) [י, י]
	נד	אם היתה חופת נדה, אסורים להתייחד בלילה, אך ביום מותרים (א, תצו)	(קג)	איסור יחוד הוא בין ביום ובין בלילה. אך עיין שם שיש הבדל בין היום והלילה ברמת השמירה הנצרכת (קג) [י, כד-כה]
	נה	ביאת מצוה, אם נכנס כל האבר בפנים, אסורים. פחות מכאן, מותרים, אם בדקה ולא מצאה דם (א, תקב וע"ש תקו)	(צח)	בהגדרת גמר ביאה נחלקו הפוסקים, לכן אין להקל אלא אחרי שאלת חכם (קה) [י, לא]
	נו	אם נותקו הבתולים ע"י רופאה, ויצא דם, מותרת לבעלה (א, תקיט)	(קב)	נותקו כל בתוליה או מקצתם ע"י רופאה ויצא דם, תשאל שאלת חכם (קז) [י, לז]
	נז	גם אשכנזים, שאינם מתירים לאשה להפליט זרע, יכולים להקל בכלה , שתעשה הפסק למחרת ביאת מצוה, ע"י שתקנח יפה יפה או תתרחץ באמבטיה חמה (א, תקח)	(צט-ק)	אחר ביאת מצוה, צריכה לעשות הפסק טהרה ז' נקיים ככל אשה. אך קולא אחת יש לה – שיכולה לעשות הפסק טהרה ביום הרביעי ולא ביום החמישי (קד) [י, כט]
	נח	הטובלת לאחר ביאת מצוה, אם לא ראתה דם בתולים, לא תברך על הטבילה (ב, תקמב)	(קפז)	מברכת על הטבילה [י, כח בתשובה מכת"י]
	נט	אם גמר ביאתו בביאה ראשונה, א"צ לבדוק בביאה שניה האם יש דם. אא"כ כאב לה בביאה שניה, שאז נכון להחמיר לבדוק לכה"פ בדיקה שטחית את הסדין. אך אם לא גמר ביאתו בפעם הראשונה, יש לבדוק לאחר ביאה שניה (א, תקיא, תקיד)	(קא)	נשאל בכלה שראתה דם בביאה ראשונה, האם עליה לבדוק בביאה שניה, והשיב: "ראוי לבדוק אך לא חייבים. ורצוי שתבדוק ע"י עד" [י, לד בתשובה מכת"י].

נושא	סעי'	טהרת הבית לגרי"ע יוסף זצ"ל	תורת הטהרה לגרי"ד יוסף שליט"א	דרכי טהרה לגרי"מ אליהו זצ"ל
------	------	-------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

דיני יולדת	ס	[הבדל בדרכי הוראה:] מותר לבעל להיכנס לחדר לידה, אך לא יסתכל במקומות המכוסים (ב, קסו)	(לא מצאתי שמדבר על זה)	"בשעת הלידה ולפניה אין לבעל לנגוע באשתו או להסתכל בה במקומות המכוסים, אלא יעודדנה בדברים מפתח חדר הלידה" (קיא) [יא, ג]
	סא	א) אף שאחזוה צירים, אינה נאסרת <u>עד שתראה דם</u> ב) אם היו רק צירים ופסקו, מותרת. והמחמירה לבדוק עצמה לראות שאין דם, תע"ב (ב, נ-נג)	(קיב)	א) כשיש פתיחה של שתי אצבעות ויותר, נאסרת (קיא) [יא, ב]. ראתה כתם לאחר צירים, יש לחוש להרגשה ונחשב כראיה ולא ככתם [תשובה שם] ב) אם היו רק צירים, ולא ילדה, מותרת לבעלה אחרי בדיקה (קיא) [יא, ב]
	סב	יולדת שספרה וטבלה, וחזרה וראתה בימי טוהר, תטבול בלא ברכה (ב, טו)	(קו)	תברך על הטבילה [יא, יד בתשובה מכת"י]
	סג	מי שנהגה שלא לטבול עד סוף ימי טוהר, מצוה רבה שתבטל מנהגה, ואינה צריך התרת נדרים (ב, כז)	(קח)	במקום שיש נוהגות להמתין ימי טוהר: אם עוד לא נהגה בעצמה חומרה זו, יכולה להקל בלי התרה, אף שאמה החמירה בזה. אך אם נהגה, תמשיך כך, אא"כ קשה לה שאז תתיר נדרה, וי"א שמצוה בכל אופן להתיר. [ובשו"ת הרב הראשי תשי"נ, 259, משמע שכך דעתו, שנכון להתיר, ע"ש]. אך במקום שכולן מחמירות בזה – אין להתיר בלא שאלת חכם (קטו) [יא, יא-יג]
	סד	יולדת שספרה וטבלה, וחזרה וראתה בימי טוהר, לכתחילה תעשה בדיקות ככל אשה. אך בדיעבד, אפילו בדיקה אחת בכל הז' נקיים מועילה (ב, ח)	(קו)	החמירו חכמי ישראל להתיחס לדם טוהר כאילו הוא דם נדה לכל דבר (קיד) [יא, ט]
	סה	יולדת שספרה וטבלה, וראתה כתם שאוסר בימי טוהר, אפילו אשכנזים אין צריכים להמתין די' או ה' ימים לפני ההפסק טהרה (ב, כג-כז) (עי' להלן סעי' עה)	(קז)	אם תראה כתם, דינו כמו כל כתם רגיל (קיד) [יא, ט]
	סו	מי שהפילה קודם 40 יום להריונה, אינה טמאה טומאת יולדת; מנין זה הוא מהזמן שהתעורר ספק שאולי נתעברה, וא"א לסמוך על טבילתה האחרונה, כי פעמים שאף מעוברת רואה דם (ב, מט)	(קי)	ספירת 40 הימים נעשית מהתשמיש הראשון אחרי הטבילה, ובלבד שלא תהיה רגילה לראות דם בזמן עיבורה (קטו) [יא, יז]
נאמנות האשה	סז	עבר זמן וסתה (בבעלת וסת קבוע) או עונה בינונית (באין לה וסת קבוע) – אסורה עד שישאלנה. ומ"מ אם היא בקיאה בהלכה ובאה ושוכבת אצלו, א"צ לשאול אותה (א, קלג)	(כ)	אסורה עד שישאלנה (קיו) [יב, ב]
	סח	המוחזקת לטמאה, ועברו מספיק ימים שיכולה לספור ולטבול, א"צ לומר בפירוש "טבלתי", ודי בכך שבאה ושוכבת לצדו (א, קנג)	(כה)	צריכה לומר בפיה שטבלה, או לרמוז ברמז מוסכם ביניהם כגון לבישת בגד יפה ומיוחד לליל טבילה (קכ) [יב, יב]
הפסק טהרה	סט	ראתה דם יום אחד ועשתה בו ביום בדיקה אחרי מנחה קטנה (שעתיים וחצי קודם הלילה), אך לא שמה מוך דחוק – מועיל בדיעבד (ב, רפ)	(קמח, קנד)	לפוסקים כרמ"א מועילה הבדיקה, אך לפוסקים כשו"ע אין זה מועיל. יש מקרים בהם ניתן להקל לפי הנסיבות, ולכן ראוי לשאול שאלת חכם (קכז) [יג, יח]
	ע	אסור לצאת עם מוך דחוק לרה"ר במקום שאין עירוב. אך בבין השמשות של כניסת שבת או יציאתה, יכולה להקל (ב, רצא-רצב)	(קנה)	מותר לצאת עם מוך דחוק, אם הוא מונח בתוך גופה (קלב) [יג, כט]

נושא	סעי'	טהרת הבית לגר"ע יוסף זצ"ל	תורת הטהרה לגר"ד יוסף שליט"א	דרכי טהרה לגר"מ אליהו זצ"ל
------	------	------------------------------	---------------------------------	-------------------------------

	עא	אשה שהבדיקה מכאיבה לה, מותר ללחלח העד במים, כדי שתוכל לבדוק יפה (ב, שמב)	(קנ)	לא תבדוק האשה בבגד רטוב ממים או ממשקה (קכט) [יג, יט. והוסיף בתשובה שם שאסור אפילו אם חוששת לפצוע את עצמה, אלא תיקח בד רך יותר]
	עב	בדיקה אחרי השקיעה, בדיעבד יש להקל בתוך 13.5 דקות לאחר השקיעה (ב, רעד)	עד 10 דקות לאחר השקיעה ניתן להקל. ואין ראוי להקל אלא בשעה"ד (קמח)	בדיקה אחרי השקיעה אינה מועילה (קל) [יג, כב]
	עג	לספרדים: (א) ממתניים רק ארבעה ימים כדי לעשות הפסק טהרה (ב, שצב) (ב) הימים נמנים לפי התשמיש האחרון (ואם לא שימשה, א"צ להמתין כלל) (ב, תד) (ג) וניתן לוותר על ארבעת הימים, אם תקנח באותו מקום יפה יפה במוך, או שתרחץ במים חמים, כגון שתשב באמבטיה. ועל הצד היותר טוב, תעשה שניהם – קינוח וגם אמבטיה (ב, תלג)	(קסז) (קסז) (קעב)	(א) כל אשה, גם ספרדיה, שראתה דם או כתם, תעשה הפסק ביום החמישי לראייתה (קלז) [יד, כא] (ב) בין אם שימשה לפני כן ובין אם לא, הפסק ביום חמישי לראייתה (קלז) [יד, כא] וע"ש מקרים יוצאי דופן (ג) לא הביא אפשרות לקצר את הימים
	עד	שימשה עם בעלה ואח"כ ראתה דם, יכולה לעשות את הפסק בו ביום, ורק לענין ספירת ז' נקיים צריכה להמתין ארבעה ימים (ב, רפג)	(קנו)	הפסק טהרה ייעשה ביום חמישי לראייתה (קלז) [יד, כא]
	עה	לספרדים: י"א שבכתמים, שהם מדרבנן, א"צ להמתין ארבעה ימים. הרוצה להקל, יש לו על מה לסמוך (ומי"מ טוב שתרחץ באמבטיה ותקנח עצמה יפה קודם הפסק). גם לאשכנזים ניתן להקל שא"צ להמתין, אם לא היה בעלה בעיר בימים שלפני הכתם (וכתב קולא נוספת (הוזכרה לעיל סעי' ב), שדבר זה אמור אפילו בבדיקה פנימית, אם ברי לה שלא הרגישה, שאז דינו ככתם) (ב, תכו)	(קעג)	י"א שאם לא שימשה בימים שלפני הכתם, אינה צריכה להמתין. וי"א שאין הבדל בין דם לכתם, "וכן נוהגים" להחמיר (קלח) [יד, כה] ולא חילק בין ספרדים לאשכנזים
	עו	יכולה לרחוץ עצמה באמבטיה חמה בז' נקיים, "כשיש צורך בכך" (ב, שיח)	התיר בלי להגביל "כשיש צורך בכך" (קסג)	יכולה לרחוץ בים או בבריכה (קלה) [יד, יב]
	עז	יש כמה חומרות בכתמים שנהגו האשכנזים בגי' ימים ראשונים (ב, שעב)	(קסד)	במקרה הצורך גם אשכנזים מקילים, ולכן בכל פעם שיש ספק, עליה לשאול שאלת חכם (קלו) [יד, יז]
	עח	צריכה לחפוף ראשה במים חמים. ובדיעבד אם חפפה במים קרים ולאחר מכן סרקה שערותיה יפה ובדקה היטב שלא נקשרו שערותיה וטבלה – עלתה לה טבילה (ג, רמה)	כתב שבמקרה כזה רשאית לטבול ואינה צריכה לחזור ולחפוף (רכז)	בדיעבד אם חפפה בקרים: אם כבר הלכה לביתה, וגם החפיפה לא הקשתה את שערותיה – א"צ לחפוף שוב. אך אם לא הלכה לביתה, או אם החפיפה השאירה את שערותיה לא נקיות – תחזור ותחפוף בחמים ותטבול שנית (קמג) [טו, ח]
	עט	צריכה לשטוף שעה, ולא תחוף בנתר, לפי שמסבך את השערות (ג, רלח) (ולא כתב במפורש אם לחפוף עם סבון או לא)	מן הדין די לחפוף השיער במים בלבד. ומי"מ עדיף שתשתמש בסבון או בשמפו (רכז)	"חפיפת השיער צריכה להעשות במים חמים ובסבון" (קמב) [טו, ז]

דרכי טהרה לגר"מ אליהו זצ"ל	תורת הטהרה לגר"ד יוסף שליט"א	טהרת הבית לגר"ע יוסף זצ"ל	סע'	נושא
<p>חפיפה כוללת רחיצת הגוף, חפיפת השיער, ובדיקתם. בדיקה זו צריכה להיות בראיה – במקום שרואה, ובמישור – במקום שאינה יכולה לראות (קמא) [טו, ג]</p>	<p>מעיקר הדין, אם עושה את כל ההכנות בבית הטבילה: אחר שחפפה שערותיה ורחצה כל גופה וסרקה שערותיה יפה, אינה צריכה לעיין בכל גופה לברר שאין חציצה. והמחמיר תע"ב (רכז). אולם אם עושה החפיפה בביתה ולא בבית הטבילה, צריכה לעיין בכל גופה בבית הטבילה (רלא)</p>	<p>לא מצאתי התייחסות מפורשת לכך שאפשר לוותר על העיון כאשר כל ההכנות בבית הטבילה. אמנם, עיי בדבריו (ג, רעא)</p>	פ	
<p>תבדוק ותחזור ותטבול (קמח) [טו, כז]</p>	<p>(רכח)</p>	<p>חפפה וסירקה שערותיה, אך נסתפקה אם עיינה – א"צ לחזור ולטבול (ג, רסו-רסט)</p>	פא	
<p>א) גם אם הכל היה באותה עונה, נוהגים להחמיר ולטבול שנית א"כ שימשה עם בעלה (קמח) [טו, כח]</p> <p>ב) לא התייחס לכך, ונראה שק"ו הוא שלדעתו צריכה לחזור ולטבול.</p>	<p>א) הוסיף שיש מהאשכנזים שמחמירים בזה, שרק אם טבלה סמוך לחפיפה, וגם שניהם היו באותה עונה – א"צ לחזור ולטבול (רמא-רמג) (ב) (שם)</p>	<p>א) טבלה ומצאה אח"כ דבר החוצץ – אם הטבילה היתה באותה עונה שבה עשתה חפיפה, אפילו שהיה הפרש זמן ביניהם – א"צ לחזור ולטבול (ג, רסב-רסז)</p> <p>ב) ואם הטבילה לא היתה באותה עונה של החפיפה – תחזור ותטבול. אך יש מקרים שא"צ לטבול שוב: אם חזרה ועיינה יפה סמוך לטבילה. או שטבילתה היתה רק מחמת כתם או דם בתולים (שם)</p>	פב	
<p>א) תחפוף במוצ"ש בנחת. ומנהג יפה הוא לחפוף היטב ביום שישי, ולהיזהר כל השבת, ולחזור לחפוף ולסרוק מעט ולבדוק היטב כל גופה במוצ"ש (קמד) [טו, יג]. ובתשובה מכת"י הוסיף שבימינו, אם יכולה להתכוון במתינות ובנחת במוצ"ש, תעשה כן. ואם לאו, תתחיל ביום שישי כנ"ל. ולא חילק כלל בין אשכנזים לספרדים ב) תיזהר בכל הזמן שבינתיים מדברים החוצצים (קמה) [טו, יח] וגם כאן לא כתב שזה דווקא לאשכנזים</p>	<p>א) (רלב) ב) אשכנזיה תיזהר בכל הזמן שבינתיים מליגוע בידיה בדברים החוצצים. אך ספרדיה אינה צריכה להיזהר בזה, אלא תחזור ותעיין היטב בכל גופה סמוך לטבילתה (רלה)</p>	<p>א) אם טבילתה במוצ"ש, ספרדיה תעשה הכנותיה במוצ"ש, והאשכנזים נוהגים לעשות ההכנות ביום שישי, וחוזרת וחופפת וסורקת מעט במוצ"ש (ג, רמו)</p> <p>ב) במקרה שצריכה לעשות החפיפה יום או יותר לפני הטבילה, תיזהר בכל הזמן שבינתיים מליגוע בידיה בדברים החוצצים. ואם הוצרכה ליגוע, תרחץ ידיה אח"כ (ג, רג)</p>	פג	

נושא	סעי'	טהרת הבית לגרי"ע יוסף זצ"ל	תורת הטהרה לגרי"ד יוסף שליט"א	דרכי טהרה לגרי"מ אליהו זצ"ל
------	------	-------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

	פד	חלה טבילתה לפני יום שישי, ודחתה טבילתה ליום שישי – מנהג כמה מעדות האשכנזים שאינה טובלת בליל שבת. אבל הספרדים מקילים בזה (ג, רנא-רנד)	(רלג)	אם הזידה ולא טבלה בזמן – לא תטבול בליל שבת. ונהגו כיום, שהדוחה טבילתה מסיבה כלשהי, כגון מחמת עבודתה או טרדותיה עם הילדים – טובלת בליל שבת, ועדיף שתטבול בבין השמשות ולא אחר צאת הכוכבים (קע) [יז, יט-כא]
	פה	לא ראיתי שמדבר על זה	חלה טבילתה לפני מוצ"ש, ודחתה טבילתה למוצ"ש – למנהג האשכנזים אינה טובלת במוצ"ש. אבל הספרדים מקילים בזה (רלג)	לא הזכיר דבר זה. ומסתבר שהולך ע"פ שיטתו לעיל, שניתן להקל.
	פו	חלה טבילתה במוצ"ש, מותרת לאכול בשר בשבת, ותנקה היטב בין שיניה קודם טבילתה (ג, קכד)	(רלט)	מותרת לאכול בשר בשבת, רק שתיזהר לנקות את שיניה אחרי האכילה, ולפני הטבילה (קמו) [טו, כא]
	פז	חלה טבילתה בליל שבת, תטבול קודם הסעודה. אך כשאינה יכולה, מותרת לאכול ואח"כ לטבול. ולכתחילה נכון שתימנע מלאכול בשר בסעודה זו. ותיזהר אחר אכילתה לחצוץ שיניה (ג, קכט)	(רמא)	תשתדל לטבול לפני הסעודה. ואם אינה יכולה בשום פנים ואופן, מותרת לאכול ואח"כ לטבול, רק שתקפיד שלא לאכול בשר ושאר דברים שנכנסים בין השיניים. ואחרי האוכל תנקה היטב את שיניה (קנו) [טז, לד וע"ש סעי' לה]
חציצות	פח	א) לרמ"א, אפילו במיעוטו שאינו מקפיד, שאינו חוצץ – לכתחילה לא תטבול. אך השו"ע אינו סובר חומרא זו (ג, ה) (ולהלן סעי' פט מח' נוספת שלכאוי נובעת מכאן) ב) לספרדים, דבר רפוי אינו חוצץ, אף אם מקפידה עליו (ג, ה-ז) (למשל דין טבעת המובא להלן סעי' צד)	א-ב) מן הדין כל זה אינו חוצץ לספרדים, ומ"מ מנהג בנות ישראל להקפיד להסיר הכל (רא)	א) אין לטבול אף בדברים שאינם חוצצים, ואם טבלה והיא עדיין במקוה, תחזור ותטבול (קג) [טז, ד]
	פט	שתי שערות שנקשרו עם אחרות או עם עצמן – אינו חוצץ (ג, טו-יט)	(רב)	בדיעבד אינו חוצץ (קנא) [טז, ט]
	צ	שערה אחת שנקשרה באחרת או בעצמה – מסתמא אינה מקפידה ע"ז ואין זו חציצה (ג, ה)	(רב)	חוצץ, כיון שרוב הנשים מקפידות שלא יהיו קשרים בשערותיהן (קנא) [טז, ט]
	צא	לא מצאתי שמדבר על זה	שערות הראש שנדבקו מקצתם מחמת זיעה – אינו חוצץ (רב)	שער הראש הנדבק מחמת זעה, חוצץ, כי הנשים מקפידות על זה (קנא) [טז, י]
	צב	לא מצאתי שמדבר על זה	צבעה שערה ונתגלה הצבע האמיתי בשורשי שערותיה – מותרת לטבול. וטוב להחמיר להשלים הצבע, או להסיר כל הצבע משערה (רג)	נתגלו שורשי שערותיה – תשתדל לצבוע או להוריד את הצבע. ואם לא צבעה ולא הורידה – בדיעבד עלתה לה טבילה (קנב) [טז, יב]
	צג	שכחה לגזור ציפורן אחת או יותר וטבלה, לפי הספרדים אינה צריכה לחזור ולטבול (ג, פג-פח)	לספרדים אינה חייבת לטבול שוב, אך טוב להחמיר שתטול צפורניה ותטבול שוב (ריא)	נהגו לטבול שנית, אם לא שמשה עדיין עם בעלה (קסג) [טז, ע]
	צד	טבעת רפויה אינה חוצצת ואינה צריכה לחזור ולטבול (ג, קיב-קיט)	(ריז)	יש להסיר כל טבעת, גם כזו שאינה מוציאה לעולם. ובדיעבד שכבר חזרה לביתה, א"צ לטבול שוב (קסב) [טז, סג-סה]

נושא	סע'	טהרת הבית לגר"ע יוסף זצ"ל	תורת הטהרה לגר"ד יוסף שליט"א	דרכי טהרה לגר"מ אליהו זצ"ל
	צה	לא מצאתי שמדבר על זה	ציפורן שפירשה מיעוטה, לספרדים אינו חוצץ, אם אין שם לכלוך, והאשכנזים מחמירים (רטו)	ציפורן שפירשה מיעוטה, ולטבול אף אם כבר שמה עם בעלה (קסא) [טז, נז]
	צו	עור קשה שעל הרגליים, אם רגילה להסירו – מכיון שמיעוט המקפיד הוא מדרבנן, יש להקל (ג, פ)	עור קשה שעל הרגליים, אם רגילה להסירו – נכון להסירו. אך אם שכחה וטבלה, א"צ לטבול שנית (רכד)	אם האשה נוהגת להסירו – הוא חוצץ (קסו) [טז, פג]
	צז	בזמננו, אפשר להקל לכתחילה גם לנשים ספרדיות, שלא להסיר שיער הערוה, אם אין בעלה מקפיד על כך (ג, כד)	הוסיף: וטוב שתגזור ראשי השערות שגדלו בזמן טומאתה (רד)	יש נשים שנוהגות להסיר שיער הערוה, ויש שאינן נוהגות. ונהגו בנות ספרד להסירו. כלה שבעלה אינו מקפיד אינה צריכה להסירו. אשה שנהגה להסירו וקשה לה הדבר ובעלה אינו מקפיד, תעשה התרת נדרים על מנהגה, ואעפ"כ ראוי שתקצוץ אותה מעט (קסה) [טז, עז]
	צח	הרגילה להסיר שער מעל רגליה, ושכחה וטבלה בלי להסירו – עלתה לה טבילה (ג, כה)	הנוהגת להסיר שערות מעל רגליה, טוב שתסירם קודם טבילתה. ומ"מ אם קשה עליה להסירם קודם טבילתה, מעיקר הדין אינן חוצצות, ומוותרת לטבול (רה)	הנוהגת להסיר שערות מעל רגליה, "ראוי שתעשה כן קודם הטבילה". ובדיעבד, אם לא הסירה, אינן חוצצות (קסו) [טז, פב]
	צט	אשה שאסור שיכנסו מים לאוזניה, תשים צמר גפן עמוק בתוך האוזן ותטבול (ג, סו). בשו"ת מעין אומר (ח"ז א, כז) בשם הגרע"י: וזה עדיף על הפתרון שתשים חברתה אצבע באוזניה לאחר שלחלה אצבעה במים. (ועי' היטב בלשונו ג, עה)	יכולה לשים צמר גפן. וכן מותר ע"י תחיבת אצבע חברתה (רז)	תרטיב חברתה אצבעה במי המקוה ותניח אצבעה באוזן הטובלת. ואם אי אפשר, תניח צמר גפן טבול בשמן, אך תקפיד ללכת איתו כמה ימים לפני ואחרי הטבילה. וי"א שתניחנו בלי שמן במקום עמוק, שלא ייראה מבחוץ (קנג) [טז, כג]
	ק	מותר לטבול עם גבס, לאחר שתסיר מעליו דבר החוצץ. ואם הגבס יוסר תוך ימים ספורים, טוב להמתין עד שיוסר ואז לטבול (ג, סא)	אם אפשר להוציא הגבס לזמן קצר – תוציא. אם א"א – יכולה לטבול. ומ"מ בני תורה שיכולים לשמור עצמם ממכשול, "ראוי ונכון שיחמירו". אם הגבס יוסר בקרוב, "נכון וראוי לכל אשה שתחמיר" (רכא)	אם יכולה להסיר הגבס, כך תעשה. ואם א"א, תעשה שאלת חכם (קס) [טז, נב]
	קא	טבעת שהותקנה ברחם, למשך שנה, והורתה הרופאה שלא תוציאנה – אינה חוצצת (ג, קמו)	טבעת שהותקנה ברחם אינה חוצצת (רכג)	אם הטבעת בתוך הרחם, אינה חוצצת, ויש להקפיד שחוטים המשתלשלים ממנה לפרוזדור לא יידבקו ע"י לכלוך לדפנות. ואם הטבעת חוץ רחמית, בסוף הפרוזדור – יש להוציא. ואם א"א, יכולה לטבול, וראוי לשאול שאלת חכם (קסה) [טז, פ]

נושא	סעי'	טהרת הבית לגרי"ע יוסף זצ"ל	תורת הטהרה לגרי"ד יוסף שליט"א	דרכי טהרה לגרי"מ אליהו זצ"ל
	קב	סתימה זמנית בשן, אפילו לימים אחדים, אם אי"א להוציאה כי אם ע"י רופאה, אינה חוצצת (ג, קלט)	הוסיף שאם הגיע הזמן להוציא הסתימה, תוציא ואז תטבול. וכ"ש אם יש לה כאבים מהסתימה וצריכים להוציאה. ונכון תמיד לעשות שאלת חכם בענינים אלו (רט)	סתימה, כתר ושן זמניים: אם הם בצבע השיניים (כנהוג בימינו) – אינם חוצצים. וכן אם צבעם שונה, אך אינם נראים מבחוץ. אך אם צבעם שונה והם בחזית הפה, והיא מתביישת בכך – חוצצים. וראוי במקרה זה לעשות שאלת חכם (קנה) [טז, לא]
	קג	שיניים תותבות שאינן קבועות, ודרכה להוציאן – תוציא אותן. אם שכחה, טוב לטבול שנית. ואם לנה עם בעלה – אין לחזור ולטבול (ג, קלג-קלה)	בדיעבד שלא הוציאה: אם השיניים רפויות, שיכולים להיכנס מים מתחתם, אי"צ לטבול שוב. ואם מהודקות, עליה לטבול שוב, וטוב לשאול חכם במקרה זה (רט)	בדיעבד, אם חזרה לביתה, אינה צריכה לחזור ולטבול (קנה) [טז, לא]
	קד	עדשות מגע שרגילה להסירן כל יום, לכתחילה תוציא אותן. בדיעבד אם לנה עם בעלה, אינו חוצץ (ג, כו)	אם שכחה להסירם וטבלה, מועיל בדיעבד, אם יודעת שלא עצמה עיניה בחוזקה בשעת הטבילה (רה)	בדיעבד שלא הוציאה העדשות: אם מקפידה להסירן לפני השינה או הרחצה – לא עלתה לה טבילה. ואם אינה מקפידה להסירן, עלתה לה טבילה (קנג) [טז, כא]
טבילה	קה	מותר לטבול מעיקר הדין בבין השמשות, אם שבה הביתה רק בצאת הכוכבים (ב, תסז)	הוסיף שמי"מ מהיות טוב נכון להחמיר לטבול רק בצאת הכוכבים (קפא)	בשעת הדחק יכולה לטבול בבין השמשות ולבוא לביתה אחר צאת הכוכבים, אך אין לעשות כן בלי שאלת חכם (קסח) [יז, ו]
	קו	הטובלת בליל שבת, ומי המקוה חמים או אפילו פושרים – תטבול בבין השמשות (ב, תנב; תסא-תסו)	(קעט)	מותר לטבול בשבת בפושר. וי"א שאף בחמים (קע) [יז, יד]
	קז	עברה וטבלה ביום השביעי קודם השקיעה, לספרדים עלתה לה טבילה בדיעבד וא"צ לחזור ולטבול (ב, תסז; תעו-תעח)	הוסיף שלאשכנזים, היכא דאפשר, תטבול שוב (קפא)	ראוי להחמיר, היכא דאפשר, שתטבול שוב לאחר צאת הכוכבים (קסט) [יז, ט] ולא חילק בין ספרדים לאשכנזים
	קח	אף שאין לטבול ביום השביעי, אף במקום אונס, אם הוא שעת הדחק גדולה, יש להתיר לטבול סמוך לשקיעה, באופן שלא תשוב לביתה קודם צאת הכוכבים (ב, תצב)	(קפב)	ביום השביעי לא תטבול כלל וכלל (קסח) [יז, ח]
	קט	אשה שהוצרכה לטבול ביום השמיני מבעוד יום, וכבר נודע לבעלה שטבלה, מותרים בחיבוק ונישוק, אף שאסורים בתשמיש עד צאת הכוכבים (ב, תקו)	(קפד)	הטובלת מבעוד יום, לא תתראה עם בעלה עד צאת הכוכבים (קסח) [יז, ט]
	קי	א) תברך בחדר הסמוך, שאינה מתרחצת בו, עם חלוק עליה (ג, רב) ב) מן הדין, די לטבול פעם אחת (ב, תקמד) (ועי' להלן סעי' קיד)	א) הוסיף שאף אשכנזיות ינהגו כן (קפה-קפו) ב) (קצ)	תיכנס למקוה ותטבול, ואז תערבב בידיה את המים אם הם צלולים, תכסה ראשה ותברך, ואז תטבול שנית. דרך זו טובה גם לנוהגות כשו"ע. יש נוהגות לברך מחוץ למקוה (קעב) [יח, א-ב]
	קיא	ראתה דם בבדיקת עד, ואין בו יותר מכגריס, לא תברך על טבילתה, שאין טומאת עד אלא מספק, וספק ברכות להקל (ב, תקמא) (ובענין זה עי' לעיל סעי' נח, סב)	(קפז)	(נלענ"ד פשוט שלפי הגרי"מ אליהו תברך, שהרי לעיל בסעי' ב' הובא שלשיטתו היא טמאה בודאי ולא מספק)

נושא	סע'	טהרת הבית לגר"ע יוסף זצ"ל	תורת הטהרה לגר"ד יוסף שליט"א	דרכי טהרה לגר"מ אליהו זצ"ל
------	-----	------------------------------	---------------------------------	-------------------------------

	קיב	אם בעלה אינו בעיר ולא יגיע הביתה – <u>אינה צריכה לטבול</u> . וראוי לחוש לדעות <u>שלא תטבול משום סכנה (ב,</u> תמט-תנא)	(קעט)	טובלת גם כשאין בעלה בעיר (קסז) [יז, ד]
	קיג	לספרדייה מותר להתקלח לאחר הטבילה (ג, קצה)	(קצב)	יש אוסרים להתקלח כל עוד היא במקוה. אבל בביתה מותר (קעד) [יח, יד וע"ש בתשובה מכת"י] ולא חילק בין אשכנזים לספרדים
	קיד	אם זקפה קומתה ביותר בשעת הטבילה, או התכופפה הרבה – בדיעבד עלתה לה טבילה (ג, קסה)	בדיעבד עלתה לה טבילה, ומי"מ אם היא עדיין במקוה, תחזור ותטבול (קפח)	אם לא טבלה בכפיפה כראוי: אם היא במקוה, תחזור ותטבול. ואם חזרה לביתה – אם טבלה פעמיים (כמבואר בסע' קי בדעת הרב אליהו) א"צ לטבול שוב. אך אם טבלה פעם אחת, תחזור ותטבול. ואם שימשה עם בעלה – תעשה שאלת חכם (קעד) [יח, י]
תשמיש	קטו	תשעה באב שחל בשבת ונדחה ליום ראשון – מותר תשמיש המיטה (לספרדים וכדעת מרן) [צריך לפתוח חזו"ע ד"ת למצוא שם]	ילקוט יוסף : מותר (קצש"ע תקנו, א)	תשמיש אסור בשבת, חוץ מליל טבילה וכיו"ב [כב, יט].
	קטז	בתשעה באב נגיעה לצורך מותרת גם בלילה [לע"י בחזון עובדיה, ד' תעניות עמ' שז]	ילקוט יוסף : נגיעה מותרת בלילה וביום (קצש"ע תקנד, ד ע"פ הליכות עולם ב, קנג)	אסורה נגיעה באשתו בלילה וביום, אבל ביום יש להקל בשעת הצורך [כב, יח ובהע', מהלכות חגים]

